

vække Interesse for Spørgsmaalet og de Former, under hvilke de vil tage Initiativet i den enkelte Sag.

Til disse Kommissioner overlades det ogsaa i det enkelte Tilfælde at skønne, om et Mageskifte eller lignende er af en saadan landøkonomisk Værdi, at de i § 2 omhandlede Begunstigelser kan komme til Anvendelse.

Enhver tvangsmæssig Form for Regulering af det beskrevne Forhold er udelukket.

Til § 2.

Da et Mageskifte i Henseende til Afgifter betragtes som 2 Handeler, er Omkostningerne ved et saadant — navnlig, hvor det, som i heromhandlede Forhold, drejer sig om Mageskifte af Smaaparcer, forbundet med betydelige Omkostninger (til Stempling, Notarialattester, Udstyknings-tilladelser, Indførelse i Grundbogen, Relaksationer m. v.). Medens disse Omkostninger virker hæmmende paa enhver Tilskyndelse til nyttig Fordeling af Jorderne, kan det ventes, at et Afkald fra Statens Side paa de sædvanlige Gebyrer, vil opmuntre mange til at benytte sig af en saadan Fordel og derved kunne blive et virksomt Middel til Formaalets Fremme.

Til § 3.

Et nødvendigt Led i en mere rationel Fordeling af Jorderne vil være Udflytning af Gaarde og i det Hele Oprettelse af nye Brug paa de store mellem Landsbyerne henliggende ubebyggede Arealer. Men paa dette Punkt vil Vanskeligheden ved at tilvejebringe de til Brugen Oprettelse fornødne Kapitaler melde sig.

Udelukkende at henvise til Lovene om Statshjælp til Oprettelse af Husmandsbrug,

vil her ikke være fyldestgørende, da det, der tiltrænges, ofte kan blive Hjælp til Udflytning eller til Deling af en Gaard (almindelig henimod ca. 200 Tdr. Land) i to mindre Gaarde.

Ved den for Kongeriget gældende Forordning af 23. April 1781 hjemles der for Udflyttere — foruden Støtte fra Byens Bønder — en Byggehjælp paa 50—100 Rdl. og for dem, der flyttede ud paa Overdrevet, et endnu større Tilskud.

Særlige Regler fastsattes senere for Bornholms Udskiftning ved Plakat af 30. Maj 1852, ifølge hvilken der ved Udflytning, foruden andre Begunstigelser, ydes en Byggehjælp paa 12 Rdl. for hvert Fag Stuehus og 6 Rdl. for hvert Fag Udhus.

Ved Frdng. for Slesvig af 26. Januar 1770 paabødes det vel Byens øvrige Bønder at yde Hjælp til Udflytterne, men Statshjælpen indskrænkede sig til Tilfælde, hvor nogen lod sig udlægge uopdyrkede Heder, Enge eller Overdrev, og Hjælpen bestod da i Skattefrihed i et vist Antal Aar.

Den Form for Statshjælp, som stemmer med Nutidens Skik i beslægtede Forhold, og som ogsaa her bringes i Forslag, er faste Laan til rimelig Rentefod.

Laanene foreslaas ydet af de til Laanekassen for Sønderjylland tilbagevendende Midler, og da det til Laanekassen en Gang bevilgede og udbetalte Beløb allerede ved Laanekassens Oprettelse er ført til Udgift paa Statsregnskabet, bliver der saaledes ikke ved dette Forslag Tale om nogen ny Belastning af Statens Budget, men alene om en Bemyndigelse for Finansministeren til at lade Laanekassens Bestyrelse paany udlaane en Del af Midlerne til Afhjælpning af et uheldigt og for de sønderjydske Landsdele særligt Forhold.